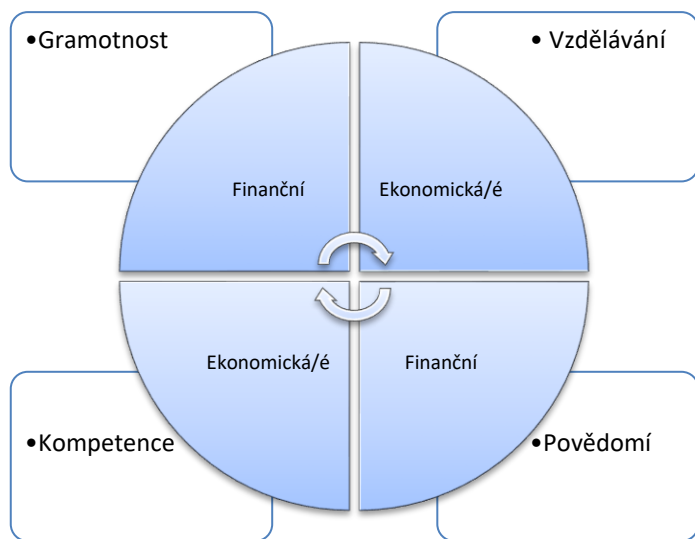

FC8010

Finanční gramotnost 1

Přehled problematiky finanční gramotnosti

Co je finanční gramotnost

- **Finanční gramotnost** je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb.
- **Finančně gramotný občan** se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

- Finanční gramotnost je specializovanou součástí širší **ekonomické gramotnosti**, která navíc zahrnuje např. schopnost zajistit si příjem, zvažovat důsledky osobních rozhodnutí na současný a budoucí příjem, orientaci na trhu pracovních příležitostí, schopnost rozhodovat a výdajích apod.
- Nedílnou součástí finanční gramotnosti jsou také nezbytné **makroekonomické aspekty** a oblast daňová, a to zejména vzhledem k tomu, že se významně podílí na finančních zdrojích jednotlivců i domácností a má tedy významný vliv na peněžní toky v soukromých financích.
- **Finanční gramotnost** jako součást ekonomické gramotnosti formuje znalosti, dovednosti a hodnotové postoje, které by měl občan mít, aby se dokázal uplatnit v současné společnosti.

Co je finanční gramotnost

Definice finanční gramotnosti dle OECD – využito pro PISA 2021

Financial literacy is knowledge and understanding of financial concepts and risk, and the skills, motivation, and confidence to apply such knowledge and understanding in order to make effective decisions across a range of financial concepts, to improve the financial well-being of individuals and society, and to enable participants in economic life.

Finanční gramotnost je znalost a porozumění finančním konceptům a rizikům, a dovednosti, motivace a sebedůvěra aplikovat tyto znalosti a porozumění za účelem činit efektivní rozhodnutí v celé řadě finančních konceptů, zlepšit finanční blaho jednotlivců a společnosti, a umožnit jednotlivcům účast v hospodářském životě.

Co je finanční gramotnost

Definice finanční gramotnosti dle Národní strategie finančního vzdělávání

2010:

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

2020:

Finanční gramotnost je souhrn znalostí, dovedností a postojů, nezbytných k dosažení finanční prosperity prostřednictvím zodpovědného finančního rozhodování.

Co je finanční gramotnost

Definice finanční gramotnosti dle přístupů učitelů (Tematická zpráva - Česká školní inspekce)

Učitelé přistupují k finanční gramotnosti jako k souboru znalostí, dovedností a postojů:

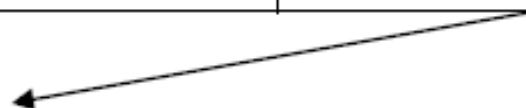
- které člověku umožňují porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích;
- které člověku umožňují porozumět významu a hodnotě peněz a racionálně s penězi nakládat;
- nezbytných k dosažení finanční prosperity prostřednictvím zodpovědného finančního rozhodování.

Přístup k definici finanční gramotnosti pak ovlivňuje i samotný průběh finančního vzdělávání, jelikož učitele dle přístupu k definici finanční gramotnosti volí i organizační formy a metody výuky finanční gramotnosti.

Co je finanční gramotnost

Finanční gramotnost

Peněžní gramotnost	Cenová gramotnost	Rozpočtová gramotnost
--------------------	-------------------	-----------------------

Rozpočtová gramotnost

Správa osobního/rodinného rozpočtu	Správa finančních aktiv
	Správa finančních závazků

Primární složky finanční gramotnosti

- Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje tři složky:
  - ✓ **Peněžní gramotnost**
představuje kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (*např.. běžný účet, platební nástroje...*)
  - ✓ **Cenovou gramotnost**
představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.
  - ✓ **Rozpočtovou gramotnost**
představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovit finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančních hlediska.

Primární složky finanční gramotnosti

- Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované:
  - ✓ **správu finančních aktiv**
(např. vkladů, investic, pojištění...)
  - ✓ **správu finančních závazků**
(např. úvěrů, leasingů, půjček...)
- To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci.

Primární složky finanční gramotnosti

Primární složky finanční gramotnosti:

- jsou spojeny s rozvojem kompetencí, které jsou přímo využitelné v praktickém hospodářském životě každého jednotlivce.
- umožňují orientaci v oblasti širokého spektra různých aktiv, mezi které lze zařadit i peníze nebo jakoukoliv jinou formu majetku různého spektra ekonomických subjektů
- umožňují orientaci v oblasti finančního zabezpečení získaných a v budoucnu získávaných aktiv širokým spektrem dostupných finančních produktů, a to i ve spojitosti s jejich charakteristikami (podmínkami pro získání a udržení)
- jsou spojeny s pochopením ekonomických procesů při ohodnocování jednotlivých aktiv a v širším hledisku i všech ekonomických aktivit

Sekundární složky finanční gramotnosti

- S finanční gramotnosti se dále pojí zvláště:
  - ✓ gramotnost numerická
(z hlediska gramotnosti finanční se to týká především využití matematického aparátu k řešení numerických úloh se vztahem k financím)
  - ✓ gramotnost informační
(jako schopnost vyhledat, použít a vyhodnotit relevantní informace v kontextu)
  - ✓ a gramotnost právní
(jako orientace v právním systému, přehled o právech a povinnostech a také možnostech, kam se obrátit o pomoc).
- Rozvoj těchto gramotností je současně prostředkem k vytváření a posilování ekonomického, právního a politického myšlení občanů.

Sekundární složky finanční gramotnosti

Sekundární složky finanční gramotnosti:

- nejsou složkami přímo rozvíjejícími finanční gramotnost (jsou spíš podmínkou nutno, ale ne postačující...)
- umožňují rychlejší a kvalitnější využívání primárních složek finanční gramotnosti, jejich efektivnější využívání
- umocňují a umožňují mezipředmětové vazby při rozvoji finanční gramotnosti
- souvisí s vývojem společnosti, prostředí a technologií

**V případě dotazů
se neváhejte zeptat...**

... kdo se ptá, ten se hodně doví :)